

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 5. april 2006
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-793-0012
Dok.: JSM40243

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

vedrørende

Jurisdiktionsudvalgets delbetænkning om dansk straffemyndighed i forhold til seksuel udnyttelse af børn i udlandet (betænkning nr. 1470/2006)

1. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Jurisdiktionsudvalgets delbetænkning har været sendt til høring hos:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, præsidenterne for Københavns Byret og for retterne i Odense, Århus, Aalborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Den Danske Dommerfuldmægtigforening, Rigsadvokaten, Rigspolitechefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Dansk Retspolitisk Forening, Amtsrådsforeningen, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Børnerådet, Red Barnet, Dansk Røde Kors, Amnesty International, Institut for Menneskerettigheder, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Dansk Ungdoms Fællesråd, Foreningen af Statsamtmand, Foreningen af Statsamtsjurister, Kommunernes Landsforening og Retssikkerhedsfonden.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i kursiv.

2. Generelt

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, præsidenterne for Københavns Byret og for retterne i Odense, Århus, Aalborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Foreningen af Politimestre i Danmark, Advokatrådet, Institut for Menneskerettigheder og Dansk Røde Kors har ikke bemærkninger til betænkningen.

Politidirektøren i København og Børnesagens Fællesråd støtter forslaget om ændring af straffelovens § 7, stk. 3, og § 10, stk. 2, 2. pkt.

Børnerådet hilser Jurisdiktionsudvalgets forslag velkomment og tilslutter sig udvalgets overvejelser om afgrænsningen af de relevante straffelovsbestemmelser og den omhandlede personkreds. **Børnerådet** er endvidere enig i udvalgets synspunkter om, at ophævelse af kravet om dobbelt strafbarhed i forhold til seksuel udnyttelse af børn er i overensstemmelse med intentionerne bag FN's børnekonvention, og fremhæver betydningen af, at Danmark med en lovændring som den foreslåede sender et klart signal til potentielle kränkere og andre lande om viljen til at retsforfølge i disse sager.

Børns Vilkår tilslutter sig udvalgets forslag og fremhæver vigtigheden af så vidt muligt at forebygge seksuelle overgreb af børn, hvilket bl.a. kan ske ved at muliggøre retsforfølgning i Danmark.

Red Barnet er positiv over for Jurisdiktionsudvalgets lovudkast og bemærker, at de foreslåede ændringer i straffeloven sender et klart signal til personer med dansk tilknytning om, at børn skal beskyttes mod seksuelt misbrug, uanset hvor i verden barnet og krænkeren befinder sig.

3. Fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed

Børns Vilkår anfører, at de traditionelle argumenter imod at fravige kravet om dobbelt strafbarhed, herunder det internationale retlige samarbejde, ikke er relevante i forhold til de omhandlede lovovertrædelser, idet man vanskeligt kan forestille sig forbehold fra andre lande i relation til en lovgivning, der tager sigte på at forhindre seksuelt misbrug af dårligt stillede børn i 3.verdenslande.

Landsforeningen af beskikkede advokater finder, at det kræver nøje overvejelse og et dokumenteret behov for nødvendigheden heraf, hvis det almindelige krav om dobbelt strafbarhed for handlinger, der er foretaget i udlandet, skal opgives. Landsforeningen finder, at der ikke er behov for hverken en generel regel om fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed i sædelighedssager eller de specifikke fravigelser, som udvalget har foreslået.

Dansk Retspolitisk Forening støtter udvalgets synspunkter om, at der generelt bør udvises tilbageholdenhed med at fravige kravet om dobbelt strafbarhed. Selv om foreningen finder sådanne fravigelser principielt betænkelige, kan fravigelser dog i enkelte tilfælde overvejes, navnlig hvis retstilstanden i andre lande bryder med globalt accepterede mellemfolkelige konventioner og traktater. I så fald må det kræves, at det angives klart, hvilke forbrydelsestyper der er omfattet af fravigelsen.

Jurisdiktionsudvalget har peget på, at der ved handlinger, som indebærer seksuelt misbrug af børn, er tale om et område, hvor et særligt beskyttelsesbehov er anerkendt i international sammenhæng. En række konventioner mv. forpligter således i varierende grad de tiltrædende stater til at sikre beskyttelse af børn mod seksuelt misbrug, herunder ved strafferetlige tiltag. Den foreslåede ændring af straffelovens § 7, stk. 3, vil indebære, at personer med dansk tilknytning ikke vil kunne udnytte en eventuel manglende strafferetlig regulering i udlandet, idet retsforfølgning i Danmark vil kunne indledes uafhængigt af, om der foreligger dobbelt strafbarhed. Danmark vil med lovforslaget bidrage yderligere til at realisere målene med de internationale konventioner mv. på område. Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 5.1., er det på denne baggrund Justitsministeriets opfattelse, at der i relation til seksuel udnyttelse af børn er tale om et område, hvor der foreligger sådanne særlige omstændigheder, at der er grundlag for at fravige det almindelige krav om dobbelt strafbarhed.

Justitsministeriet er enig med Dansk Retspolitisk Forening i, at det bør fremgå klart af loven, hvilke lovovertrædelser der er undergivet en særlig jurisdiktionsmæssig regulering, og hvor dansk straffemyndighed således ikke er betinget af dobbelt strafbarhed. I den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 7, stk. 3, opregnes specifikt de bestemmelser i straffeloven, i forhold til hvilke kravet om dobbelt strafbarhed er fraveget.

Dansk Retspolitisk Forening finder, at man – selv om der måtte være et behov på området – er betænkelig ved en sådan fravigelse, som også vil medføre dansk straffemyndighed i sager, hvor det forekommer urimeligt – eksempelvis ved en 18-årig danskers seksuelle omgang med en 14-årig pige i Island, hvor den seksuelle lavalder er 14 år. Foreningen forudsætter, at det fremgår klart af bemærkningerne til lovforslaget, at den faste praksis om tiltalefrafald i sådanne sager opretholdes og præciseres.

Som anført i lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 5.2.1., er afgrænsningen af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 7, stk. 3, foretaget med henblik på at sikre dansk jurisdiktion i tilfælde af "sex-turisme", som er karakteriseret ved, at herboende personer tager på ferieophold i lande, der har en lavere seksuel lavalder end i Danmark, med det formål at kunne foretage seksuelle aktiviteter, der ville være strafbare efter dansk lovgivning.

Som det ligeledes er anført i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, sonder bestemmelsen ikke mellem de forskellige formål, en person med dansk tilknytning kan have med at opholde sig i gerningslandet. Bestemmelsen vil derfor eksempelvis give hjemmel til retsforfølgning i Danmark i en situation som nævnt i høringssvaret fra Dansk Retspolitisk Forening. I lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt.5.2.1., er det forudsat, at der i overensstemmelse med sædvanlig praksis meddeles tiltalefrafald, hvis der er tale om et frivilligt seksuelt forhold mellem to unge uden stor aldersforskel.

4. Efterforskningsmæssige spørgsmål

Rigspolitichefen anfører, at man efter omstændighederne kan tilslutte sig Jurisdiktionsudvalgets forslag, idet man dog i lighed med udvalget finder at burde fremhæve, at den praktiske effekt af ændringen kan være begrænset som følge af vanskelighederne ved at foretage efterforskning og sikre beviser i disse sager.

Dansk Retspolitisk Forening bemærker, at efterforskningen i disse sager kan være vanskelig, og foreningen peger på, at andet end strafferetlige tiltag kan være mindst lige så egnede til at begrænse danskeres sexturisme.

Red Barnet anfører, at man ligesom Jurisdiktionsudvalget er skeptisk over for den praktiske betydning af en ændring som den foreslåede, henset til de efterforskningsmæssige og bevismæssige vanskeligheder, der kan forekomme. **Red Barnet** efterspørger i den forbindelse en tilkendegivelse om, hvordan disse opgaver prioriteres, og om der vil blive afsat særlige midler med henblik på efterforskning i de omhandlede sager. **Red Barnet** opfordrer endvidere til, at der parallelt med ikrafttræden af en lovændring afsættes ressourcer med henblik på samarbejde med rejsebranchen vedrørende god etik og oplysningsarbejde i forhold til beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse.

I sin betænkning har Jurisdiktionsudvalget peget på, at den praktiske effekt af en bestemmelse som den foreslåede kan være begrænset. Udvalget har fremhævet, at dansk politi ikke selv kan efterforske på andre landes territorium, og at virkningen af en ophævelse af kravet om dobbelt strafbarhed derfor i vid udstrækning vil afhænge af, i hvilket omfang lokale myndigheder vil bistå dansk politi med efterforskning og bevissikring i det land, hvor handlingen er foretaget.

Justitsministeriet er enig i, at det i praksis formentlig vil kunne være forbundet med ikke ubetydelige vanskeligheder at gennemføre sager mod danske statsborgere eller herboende udlændinge for seksuelt misbrug af børn i udlandet. Den omstændighed, at forbuddet mod seksuel udnyttelse af børn gælder, uanset hvor udnyttelsen foretages, må imidlertid forventes at kunne få en vis

præventiv effekt og må som led i en samlet international indsats antages at bidrage til beskyttelse af børn navnlig i 3. verdenslande mod seksuelt misbrug.

Bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn prioriteres allerede i dag højt af dansk politi. Det gælder generelt i forbindelse med den lokale efterforskning og håndtering af sådanne sager, og også i international sammenhæng. Dansk politi deltager således aktivt i samarbejde med de øvrige nordiske lande, Europol og Interpol med henblik på bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn.